

کفایت اجتماعی

کودکان تیز هوش و عقب مانده ذهنی

مارگارت سیمروود - کلیکمن

ترجمه و تالیف

دکتر سعید رضایی

انتشارات آوازی نور

تهران - ۱۳۹۳

سرشناسه	سیمرود کلیمن، مارگارت : Senrud-Clidemai, Margaret
عنوان و نام پندآور	تکلیفیات اجتماعی : کودکان تیزهوش و عقب مانده ذهنی؛ مارگارت سیمرود-کلیمن ؛ ترجمه و تالیف سعید رضایی.
مشخصات نشر	تهران : آوازی نور، ۱۳۸۳.
مشخصات ظاهری	۳۱۶ ص؛ ۵/۱۴×۱۱/۵ سی.م.
شابک	978-600-309-122-1
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتاب حاضر ترجمه بخشی از کتاب "Social competence in children" است.
موضوع	کودکان تیزهوش؛ کودکان عقب مانده؛ روابط بین شخصی
شابک افزوده	رضایی، سعید، ۱۳۵۷ - مترجم
رده بندی کنگره	HQ۵۷۷۴/۹۸۵۷۱۳۹۳
رده بندی دیویی	۱۵۵/۶۴۹
نمبرد کتابشناسی ملی	۳۶۵۰۱۱۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کفایت اجتماعی کودکان تیزهوش و عقب مانده ذهنی

مارگارت سیمروود-کلیکس

ترجمه و تالیف: دکتر سعید رضایی

ناشر: انتشارات آوای نور

صفحه آرا: منیر السادات حسینی

چاپ اول: ۱۳۹۳

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

صحافی: نشاط

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۱۲۲-۱

نشانی: تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهید وحید نظری

پلاک ۹۹، تلفن: ۶ و ۶۶۹۶۷۳۵۵، ۰۴۵۵۷/۰۹۱۲۲۰ /نمبر: ۶۶۴۸۰۸۸۲

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

قیمت ۱۱۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار مولف.....
۱۵	پیشگفتار مترجم.....
۱۷	فصل اول: کفایت اجتماعی کودکان عقب مانده ذهنی.....
۱۹	مروری بر تاریخ مطالعه عقب ماندگی ذهنی.....
۲۲	ویژگی‌های عقب ماندگی ذهنی (اختلال رشدی ذهنی).....
۲۳	تعریف و تبیین عقب ماندگی ذهنی.....
۲۵	تعاریف سنتی عقب ماندگی ذهنی.....
۲۹	تعاریف اخیر عقب ماندگی ذهنی.....
۳۹	مولفه های تعریف عقب ماندگی ذهنی.....
۳۹	توانایی هوشی.....
۴۰	رفتار سازشی (مهارت‌های مفهومی، اجتماعی و عملی).....
۴۳	میزان شدت عقب ماندگی.....
۴۵	نقطه برش هوش.....
۴۶	ظاهر شدن پیش از هیجده سالگی (دوران رشد).....
۴۷	طبقه بندی عقب ماندگی ذهنی از دیدگاه آموزش و پرورش.....
۴۷	کودکان عقب مانده ذهنی دیر آموز (مرزی).....
۴۷	کودکان عقب مانده ذهنی آموزش پذیر.....
۴۹	کودکان عقب مانده ذهنی تربیت پذیر.....
۵۰	کودکان عقب مانده ذهنی حمایت پذیر.....

۵۱	علت شناسی عقب ماندگی ذهنی.....
۵۱	علل مربوط به پیش از تولد.....
۵۲	علل مربوط به هنگام تولد.....
۵۲	علل مربوط به پس از تولد.....
۵۳	عوامل مؤثر در تخمین شیوع عقب ماندگی.....
۵۳	محیط اجتماعی.....
۵۳	سن تشخیص.....
۵۴	جنسیت.....
۵۵	ویژگی های کودکان عقب ذهنی.....
۵۵	ویژگی های جسمی کودکان عقب مانده ذهنی.....
۵۵	حافظه کودکان عقب ماندگی ذهنی.....
۵۶	پیشرفت تحصیلی کودکان عقب مانده ذهنی.....
۵۷	انگیزش در کودکان عقب مانده ذهنی.....
۵۷	بهداشت روانی کودکان عقب مانده ذهنی.....
۵۸	زبان کودکان عقب ماندگی ذهنی.....
۵۸	مشکلات اجتماعی و افراد عقب مانده ذهنی.....
۶۱	کارکرد اجتماعی کودکان عقب مانده ذهنی.....
۶۲	ارزیابی کارکرد اجتماعی کودکان عقب مانده ذهنی.....
۶۴	روش مشاهده.....
۶۴	روش بازی نقش.....
۶۴	سیاهه های رفتاری.....
۶۶	کفایت اجتماعی و روابط با همسالان در کودکان عقب مانده ذهنی.....
۷۱	بازی های کودکان عقب مانده ذهنی.....

۷۶.....	بافت اجتماعی و کفایت اجتماعی کودکان عقب مانده ذهنی.....
۸۱.....	نقش خانواده بر کفایت اجتماعی کودکان عقب مانده ذهنی.....
۸۲.....	نقش خواهر و برادر در کفایت اجتماعی کودکان عقب مانده ذهنی.....
۹۴.....	برنامه های مداخله ای برای کودکان عقب مانده ذهنی.....
۹۷.....	خدمات حمایتی برای افراد عقب مانده ذهنی.....
۹۸.....	دامنه حمایت ها.....
۱۰۱.....	الگوی حمایت افراد با عقب ماندگی ذهنی.....
۱۰۱.....	منابع حمایت ها.....
۱۰۵.....	خلاصه و جمع بندی.....
۱۰۷.....	فصل دوم: کفایت اجتماعی کودکان تیزهوش
۱۰۹.....	پیشینه تاریخی مطالعه درباره تیزهوشی.....
۱۱۱.....	تبیین مفهوم تیزهوشی.....
۱۱۲.....	زمینه های تیزهوشی و سرآمدی.....
۱۱۴.....	زمینه وراثتی در هوش.....
۱۱۴.....	زمینه محیطی در هوش.....
۱۱۵.....	زمینه های مشترک (وراثت و محیط) در هوش.....
۱۱۵.....	ویژگی های کودکان تیزهوش.....
۱۱۸.....	برتری تیزهوشان در تحصیل و تکالیف مدرسه.....
۱۱۸.....	برتری تیزهوشان در ابداع، نوآوری و خلاقیت.....
۱۱۸.....	برتری تیزهوشان در مهارت های اجتماعی.....
۱۱۹.....	ارزیابی و تشخیص کودکان تیزهوش.....
۱۱۹.....	نشانه ها و معیارهای نسبتا پایدار برای تشخیص تیزهوشی.....
۱۲۳.....	علائم و معیارهای احتمالی برای تشخیص تیزهوشی.....
۱۲۵.....	علائم و معیارهایی که احتمالا مرتبط با تیزهوشی نیستند.....

۱۲۷.....	برخی ویژگی‌ها و معیارهایی که تیزهوشی را پنهان می‌کنند.....
۱۲۹.....	تیزهوشی را پنهان می‌کند.....
۱۳۰.....	تعریف تیزهوشی.....
۱۳۶.....	نرخ شیوع تیزهوشی و علت شناسی آن.....
۱۳۸.....	کودکان تیزهوش و مشکلات اجتماعی.....
۱۵۰.....	درجه بندی تیزهوشان و مشکلات اجتماعی.....
۱۵۱.....	تیزهوشان و ارتباط با همسالان.....
۱۵۲.....	رشد نامتوازن و ناماهنگ، کودکان تیزهوش و مشکلات اجتماعی.....
۱۵۴.....	کودکان تیزهوش به ویژگی‌های استثنایی دوگانه.....
۱۵۵.....	تیزهوشی و ناتوانایی‌های یادگیری (LD).....
۱۵۹.....	تیزهوشی و اختلال نقص توجه/بیش فعال.....
۱۶۴.....	کودکان تیزهوش و رشد عاطفی.....
۱۶۷.....	کفایت اجتماعی کودکان تیزهوش.....
۱۷۰.....	فضای خانواده و کفایت اجتماعی کودکان تیزهوش.....
۱۷۲.....	انسجام خانواده و کفایت اجتماعی کودکان.....
۱۷۲.....	خانواده گسسته.....
۱۷۳.....	خانواده توده‌ای.....
۱۷۶.....	انعطاف پذیری خانواده و کفایت اجتماعی کودکان.....
۱۷۶.....	خانواده سخت.....
۱۷۶.....	خانواده آشفته.....
۱۸۰.....	شیوه‌های فرزندپروری و کفایت اجتماعی کودکان تیزهوش.....
۱۸۴.....	خلاصه و جمع بندی.....
۱۸۷.....	منابع.....

فهرست شکل ها

- شکل ۱؛ عوامل موثر بر مهارت‌های اجتماعی کودکان و بزرگسالان عقب مانده ذهنی ۶۱
- شکل ۲؛ الگوی نظری خدمات حمایتی افراد عقب مانده ذهنی ۱۰۱
- شکل ۳؛ الگوی خدمات حمایتی ۱۰۴

www.ketabini

پیشگفتار مولف

کتاب حاضر درباره توانایی اجتماعی کودکان، اطلاعات مفیدی را برای درمانگران بالینی و متخصصان تعلیم و تربیت فراهم می‌آورد. همچنین منبع خوبی برای والدینی که درصدد یافتن پاسخی برای مشکلات اجتماعی فرزندانشان هستند. در این کتاب سعی کردم، با آوردن نمونه های موردی، کوشش‌ها و موفقیت‌های کودکان با اختلالات گوناگون را به تفصیل توضیح دهم. این توضیحاتی که در قالب مثال موردی ارائه می‌دهم ماحصل بیش از ۳۰ سال تجربه کاری من با کودکان با نارسایی و بدون نارسایی تحولی است. من معتقدم که این تجربیات می‌تواند برای خواننده در حل مشکلات کودکشان بویژه در ایجاد روابط و حفظ رابطه دوستی کمک کند. باعث خوشحالی من است که با بررسی آزمودنی‌های زیادی با اختلال‌های گوناگون، اطلاعات علمی و یافته تجربی هرچند اندکی را درباره توانایی اجتماعی کودکان با اختلال‌های مختلف، در این کتاب فراهم آورده‌ام.

این کتاب به منظور ارائه یک چهارچوب تحولی، جهت فهم ما از توانایی اجتماعی در سنین مختلف تنظیم شده است. کتاب حاضر با مباحثی درباره نظریه‌هایی در خصوص توانایی اجتماعی چیست، شروع می‌شود و با مباحثی از جمله روند تحولی منحصر به فرد کودکان در طی

مراحل مختلف رشد و بالندگی ادامه می‌یابد. مباحث این کتاب مبتنی بر نظریه‌هایی است که تصریحاً نشان می‌دهد که محیط (تربیت) در کنار آورده های زیستی (وراثت) نقش مهمی را در رشد و اکتساب مهارت‌های اجتماعی دارد. مهم است بدانیم قبل از اینکه، چگونه توانایی اجتماعی می‌تواند در کودک دارای اختلال، مشکل ساز باشد، چگونگی تکوین توانایی اجتماعی در روند تحولی کودک، مورد توجه می‌باشد. علاوه بر این در این کتاب درباره اعضای خانواده و متولیان امور مدرسه که سهم بسیار مهمی در تحول اجتماعی دارند، بحث شده است. اطلاعات این کتاب مبتنی بر یافته های تجربی معتبر و مشاهده های بالینی درباره تحول توانایی اجتماعی است که ممکن است در هیچ زمینه ای با این دقت بررسی نشده باشند. این کتاب درصدد است یک سری برنامه‌های مقدماتی برای درمانگران و روانشناسان مدرسه به منظور درک و تشخیص زمینه های نگرانی آنها و همینطور مرور اجمالی بر مداخلات درمانی ممکن را فراهم آورد.

در پایان باید بگویم که، نوشتن این کتاب به من کمک کرد که تا زمینه های پژوهشی برای مطالعات تجربی و آزمایشگاهی را که در آینده وجود دارند را بدانم و پیدا کنم. همچنین به من کمک کرد، اهمیت درک اجتماعی را در تحول کودک بهنجار و نتیجه موفقیت آمیز آن در زندگی بر کامیابی اجتماعی و هیجانی بدانم. کار کردن با کودکانی با چنین مشکلاتی و همچنین دیدن صدماتی که این مشکلات بر آنها و والدین شان داشت، دستاورد زیادی برای من داشت از جمله اینکه موجب شد که برنامه درمانی منحصر به فردی را برای هر یک از این اختلالات کشف و توسعه دهم و بتوانم به این تیپ کودکان کمک نمایم.

تالیف این کتاب گرچه خیلی آموزنده بود و چیزهای زیادی را به من یاد داد اما دشوار هم بود از این جهت که مجبور بودم از منابع مختلف پیشینه و مطالب علمی را جمع آوری نمایم و بعد آنها را برابر سازی کنم و به صورت اطلاعات کلی ارائه نمایم امیدوارم که توانسته باشم مطالب را خوب جمع بندی کرده باشم. در اینجا می خواهم نهایت سپاس خود را از تمامی کودکانی که اجازه دادند در این پروژه با آنها کار کنم و شرایطی فراهم کنند که از آنها بیشتر یاد بگیرم، تشکر می کنم و نیز از دانشجویانم که همراهم بودند به من فرصت دادند تا چیزهایی را یادشان بدهم و از آنها یاد بگیرم و از همه مهمتر به خاطر تلاش های خستگی ناپذیرشان در کار کردن با کودکان با نیازهای ویژه، صمیمانه قدردانی نمایم.